

V I R I S

Reverendis Clariss., Humanissimis & Doctissimis.

DN. GREGORIO DN. SEVERINO M.

ARCTOPOLITANO, Pastori in Biorneborgh/ ejusdemq; districtus Præposito dignissimo, promotori quovis officij genere prosequendo.

Birchelmanno, Pastori in Messylgå/ ejusdemq; contractus præposito, gravissimo, fautori honorando.

DN. CLAVIDO C. DN. ANDRÆ HEN-

ALANO, Pastori in Korpo meritissimo, patruo suo charissimo, benefactori perpetim colendo.

RICI, Pastori in Hammarlandh fidelissimo, affini suo syavissimo, fautori suo plurimum honorando.

DN. ERICO LE DN. CAROLO PETRI

THALENSI, Pastori in Leethala vigilantissimo, amico ac benefactori atatem colendo.

ALANO, Pastori in Finström impigerrimo affini itidem perquam Charissimo.

Dominis fautoribus, promotoribus & benefactoribus suis multis nominibus suspiciendis: Huncce laborem sacrum, in debita gratitudinis Symbolum, obsequiosè ac officiosè dedicat & offert.

Johannes Georgij Alanus
Respondens.

MEDITATIO S. EPISTOLÆ,
DOMINICÆ XX POST TRI-
NITATIS.

In sanctæ & summæ laudandæ Trinitatis, Patris, Filij
& Spiritus Sancti nomine.

Propter iniquitatem avaritiæ iratus sum,
& percussi eum. Abscondi & indignatus
sum. Et abiit vagus in via cordis sui.
Esa. 57. v. 17. Propheta Esaias his verbis,
juxta Dei voluntatem & mandatum concionatur popu-
lo judaico de ira Dei adversus populum illum. Mox
etiam causam indicat suæ iræ adversus populum istum.
Causa autem hæc est: Illorum avaritia & injustitia, de-
inde etiam illorum pertinacia, quod nolunt emendare
se, admonitiones concionatorum parvipendentes,
quasi alijs populis, non vero illis diceretur quicquam.
Hoc sapius Prophetis, Apostolis, imò Christo ipsi acci-
derat, ut illorum conciones flocci haberentur ab audi-
toribus. Horribile est quod nec verbis concionatorum,
vel verberibus Politici Magistratus emendari quiverint.
Specialiter vero & præcipuè hic reprehenditur avaritia,
quæ alias multis in locis reprehenditur. Non subicit
quoq; Deus, quid hætenus factum à parte sua quòd per-
cusserit eos, occultaverit se, ab eis, & iratus fuerit eis.
Addit præterea etiam hanc causam desertionis populi
Dei, quod Deum nihili fecerint, ambulaverint in erro-
re juxta inventiones cordis eorum. Inde manifestum
est, unde ira Dei veniat in homines & poenæ graves

ac calamitates grassentur, vꝛ inde quod homines iniustitiam exercent in alios potentiores, in infirmiores, & inferiores. Idcirco consultum est, ut omnes ambulent sapienter, cogitantes quæ Dei sit bona voluntas & quomodo ambulandum. Hujus etiam in textu jam explicando admonemur.

O Remus a. Deum, ut hanc Epistolam ita meditari queamus, ut cedat in nominis divini gloriam, nobis in augmentum & incrementum doctrinae & bonorum operum, in spem & fiduciam, & tandem in aeternam beatitudinem, dicamus igitur: Pater noster. &c.

TEXTUS Ephes. 5. v. 15. ad 22.

IN præsentibus verbis hujus capituli Apostolus admonet suos auditores Ephesios, ut ambulent in charitate h. e. diligant seriò se invicem, jubens ut intueantur exemplum Christi tradentis se ipsum pro nobis, ideoneam hostiam & fragrantiam. Deinde dehortatur eos à libidine & omni spurcitiæ & turpitudine, in verbis & colloquijs. Iubet eos ambulare, ut deceat filios lucis, & fugere opera tenebrarum, quia nulla inde gloria sed pudor & confusio. Excitat stertentes in peccatis, ut surgant, & quærant illuminationem à Christo. In hoc textu eandem ferè admonitionem proponit, jubet n. eos sapienter & candidè ambulare, addit hanc rationem suæ admonitionis, quod tempus sit malum. Prohibet ebrietatem, mandat eos impleri Spiritu S. loqui invicem ex Psalmis, hymnis & spiritualibus canticis, & Deo gratias agere, & humiles esse in quotidiana conversatione. Admonemur omnium præceptorum Deo logi, ut juxta illa vivamus. Excitatur ad orandum:

San-

Sanctificetur nomen tuum, adveniat regnum tuum, fiat voluntas tua, ne nos inducas in tentationem, Sed libera nos à malo.

PARTES

1. De generali Apostoli admonitione ad accuratam vitam & conversationem in hoc mundo.
2. De speciali adhortatione ad sobrietatem, nec non ad spiritualem letitiam.

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice breviter & simpliciter tractare constituimus: *Omnipotens & æternus Deus, pater noster cælestis dilectissimus, nobis omnibus benedicat, cunctaq; utiliter & fructuose cedere faciat.*

PRIMA PARS

In qua meditamur :

I. Notam attentionis in textu Apostolico. Exorditur hunc textum suum recitatum ab adhortatione ad attentionem, quomodo studiose executioni dent suam mox proponendam admonitionem de ambulando sapienter & non insipienter ac stultè. Videte igitur, inquit. Hoc est, hoc unum agite & operam date, ut obsequamini in ijs quæ scribo, non vento & aquæ inscribatis, ut sermonem aliquem nullius momenti, velut anilem aliquam fabulam, non est mea mens vos inanibus sermonibus onerare, scio rationem reddendam de verbo quovis vano.

L. C. Auditorum est non modò attentè audire salutaria monita, eaq; boni consulere, & cum gratiarum actione accipere, sed etiam pro viribus conari facere juxta ea, quæ eis præscribuntur. Odio habet

Deus eos, dicunt & non faciunt, dicunt se bene facturos & non faciunt. Dixit filius cum pater iussit eum ire in vineam ad videndum quid ageretur, ibo pater, & tamen non ivit; dixit alteri filio, ut iret in vineam, & negavit primò se iturum, postea v. pœnitentia ductus, ivit. Laudatur filius, qui licet primò negasset, tamen re rectius meditata, in vineam se contulit. Variæ extant in scriptura admonitiones, ad accuratè attendendum ijs, quæ ex verbo Dei proferuntur. Qui habet aures ad audiendum, audiat. Tepiditas illa auditorum, Deo non placet. Apoc. 3. v. 13. 14. 15. 16. Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, sed qui facit voluntatem patris mei, intrabit in regnum cœlorum, Matth. 7. v. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27.

II. Vitæ nostræ denominationem. Vide, inquit Apostolus, quomodo accuratè ambulatis, non sicut insipientes, sed sicut sapientes. Vocat Apostolus vitam nostram, hic ut aliàs sapius, ambulationem & quidem crebram in motu ut plurimum consistentem, nonnulli interdum interveniente cessatione & requie. Deus ita alloquitur Abrahamum Gen. 17. v. 1. Qua loquendi forma Apostolus statum nostrum in hac vita egregiè depingit, quòd simus instar peregrinorum pergentium ad suam patriam, cuius desiderio vehementius tanguntur, habentq; terminum sui itineris præscriptum. In hac vita & ambulatione dum tendimus de loco in locum, etiam ad sepulcrum tendimus, non cogitantes sive navigamus sive iter terrestre conficimus.

L. C. Locum demus admonitioni Syracidis cap. 7. v. 40. & cap. 14. v. 13. seq. ad finem capituli, non obliviscamur illius Ecclesiast. 12. v. 9. 10. 1. 7.

III. Accuratæ vitæ descriptio

nem. Videte, inquit Apostolus, quomodo accuratè vivatis, non sicut insipientes, sed sicut sapientes, accommodantes vos tempori, nam tempus malum est, ideò non sitis imprudentes sed prudentes, quæ sit voluntas Domini. Distingvit his verbis Apostolus homines in duos cœtus; unum dicit esse sapientum & prudentium, qui observant tempora, & deprehendunt illa esse mala, h. e. illis temporibus vel horribilia grassari peccata, vel graves pœnas, ut non rarò in hoc mundo observamus vicissitudinem magnam, nihil esse sub sole stabile; si ergò tempus malum, si mala illa tempora præter solitum augentur, tantò cautius sapientes se gerunt, non illi vivunt malè, sed vitam suam accuratè instituunt ad normam divinæ legis, dant operam ut etiam alios secum ad vivendum piè alliciant, ut videntes illorum honestam conversationem & bona opera glorificent patrem cœlestem. Sapientes sunt & prudentes, qui studiosè ex lege Dei discunt, quæ sit Dei voluntas, quæ legis divinæ sententia, quid faciendum quid omitterendum; Tales beati dicuntur Psal. 1. per totum. Et hoc studium inquirendi quid sit Dei voluntas in omnibus negotijs, valdè commendatur Psal. 119. v. 105. ad 113. insipientes hinc ab Apostolo nominantur illi, qui securè omnibus temporibus vivunt bonis & malis, non avent scire voluntatem Domini. Tales describuntur. Sap. 2. per totum.

L. C. 1. Discenda cœlestis sapientia & quæ sit Domini voluntas, ut accuratè, sapientè & prudenter vivere in hoc mundo queamus, non simus sicut equus & mulus, qui freno regendi & ducendi quo Dominus vult

vult. Ad sapienter ambulandum hortatur Syrach, cap. 6. v. 23. seq. ad finem capituli.

L. C. 2. Est pro dolor magna multitudo insipientium in mundo, qui tamen sibi videntur sapientes, hi nequaquam in societatem nostram trahendi sunt, nisi velint se emendare & corrigere, abijcere vias priores pravas, & ad sanio rem mentem redire, cum filio prodigo, ac dicere: peccavi in cœlum & coram te. Debortatur Christus à securitate & imitatione multitudinis seductæ & præsertim Pseudo prophetarum. Matth. 7. v. 13. 14. 15.

L. C. 3. Habet quidem quisq; dies suam malitiam h. e. suam curam ac sollicitudinem, ut non opus sit coæcervare multorum dierum futurorum curam ut monet Christus Matth. 6. interim cum majora incommoda grafsantur quam pro solito, hæc cum vidimus, non contemnamos quæ vidimus vel audimus, sed studiosè & seriò nos Deo commendemus, omnibus etiam medijs honestis & licitis mala evadendi, utamur, ut monet Christus Matth. 24. Orate, inquit, ne fuga vestra fiat hyeme vel Sabbatho, qui in judæa sunt, fugiant in montes, qui in tecto est, non descendat ut sumat aliquid de domo sua, qui est in agro, non repetat vestes suas, interim simus bono animo, Deus novit suos à tentatione eripere. Servavit Lothum in incendio sodomitarum. Noachum in diluvio. Confer Psal. 91.

S E C U N D A P A R S.

Prima pars fuit in generali Apostoli adhortatione ad consideratè vivendum: Altera pars est in adhortatione ad sobrietatem, & spiritualem lætitiã,

In quâ meditamur:

I. Sensum verborum Apo-

stoli in adhortatione ad sobrietatem. Ne inebriemini vino, in quo vita inordinata. Hoc est, i. ne bibatis vinum ad ebrietatem, ut ebrij reddamini. Quod nam effectum ebrietatis breviter indicat Apostolus, cum dicit inde existere vitam inordinatam, qua homines valdè longè deficiunt à via sobrij, ita ut dicere queamus de ebrio & ejus facto: Ebrius es, nec enim faceres hæc sobrius unquam. Ebrietas revelat arcana, temerariam secum habet audaciam, nudos & inermes ad præliandum incitat, verbera & plagas non sentiunt ebrij, ruunt in libidinem, in fornicationem, adulterium, contrahunt varios incurabiles morbos, quæ incommoda Salomon etiam rescenset, Prov. 23. v. 28. Negligunt officium Esa. 5. v. II. ad v. 17. 2. Intelligit Apostolus quemvis liquorem inebriantem; nominat Apostolus vinum, potum liberalius sumptum inebriantem, ut historia Noachi & Lothi, nec non experientia quotidiana docet, ubi vinum bibitur naturale, sive domesticum sive exoticum sit. Erat etiam judaico populo usitatus factitius vehementer inducens ebrietatem, vocatur illorum lingua Sechar, apud nos cerevisia est in usu, vinum præter exoticum, sublimatum, cujus naturam & efficaciam inebriandi nemo non novit; Prohibet itaq; Apostolus omnem potum fortem & inebriantem, non modicè sumptum. Aliàs hortatur Apostolus Timotheum ut exiguo vino utatur ad pellendas curas & abigendas infirmitates corporis, ad quod præstandum præcipuam habet vim, illud naturale vinum & obtinet virtutem. Vinum lætificat & panis confortat hominem.

Eximium utrumq; Dei donum vinum naturale, quod in nostra patria emimus, valde est apud nos necessarium propter Sacramenti Altaris usum, cujus loco alium potum substituere nequaquam licitum est, siquidem Christus naturali vino in cœnæ institutione usus, vino quod ex genimine vitis ortum.

L. C. Ebrietatem cavendam sedulo, noverimus, ita est prohibitio Apostoli: nolite inebriari. Non negat Apostolus edere & bibere, sed verat bibere ad ebrietatem. Et Medici docent edendum citra saturitatem, bibendum citra ebrietatem. Ad hilaritatem bibere enim conceditur, sed sæpe fit ut neglectus hic modus, qui in omnibus virtus est pulcherrima bibatur vinum ad mensuram sine mensura, & ex poculo hilaritatis fiat poculum stulritiæ & insanix. Antiquum Ebrietas in mundo vitium, & cum magno scandalo conjunctum, testantur historiæ sacræ & prophanæ. Et exempla nostris temporibus abundè pro dolor prohibent testimonia. Orandus Deus ut regat suo Spiritu appetitum nostrum, ne plus desideremus quam natura requirit, subigendum corpus & crucifigendum cum concupiscentijs & desiderijs. Ebrietatis & commestationis pœnæ variæ sunt & graves. Luxui dediti in extremam sæpè paupertatem incidunt. Exemplo est filius prodigus. Adfert luxus malam corporis dispositionem & ægritudi-

nes, vesaniam & imprudentiam, horribilia scelera designans & flagitia. Tandem sequitur impœnitentium potatorum æterna pœna. Si quis itaq; hacten⁹ plus quam par est, poculis & commessationibus delectatus sit, maturè ad meliorem redeat mentem, frequenter assiduè templum, ut ex verbo Dei remedia audiat contra hoc vitium, vitet prava sodalitia, convivetur rarò, faciat pedem suum præciosum, quo minus ad cauponam sese conferat. Qui furatus est inquit Apostolus, non furetur amplius, sed laboret manibus suis, utiq; qui comotationibus est deditus & nihil operis facit, à furto haud longè abesse videtur. Qui non laborat, inquit Apostolus, is nec manducet.

II. Lætitiæ spiritualis descriptionem. Requirit Apostolus colloquia sancta & pia. Impleamini, inquit, Spiritu Sancto, loquentes invicem in Psalmis hymnis & canticis spiritualibus. Q. d. Apostolus, Ebrietas exitat ad loquendum multa temerè & inconsideratè, & quorū hominē postea vehementer pœniteat. Herodes inter pocula operosè laudat Herodiadē saltantem coram se, temerè & impiè promittit ei, pro hac levitate, quicquid peteret à se. Quā promissione ita se implicavit, ut etiam contra

propriam conscientiam, iusserit decollari S. Johannem Baptistam, quem alias libenter in multis audivit, Quia in ebrietate sua promisit hoc saltatrici, quæ edocta à matre pessima, petijt caput S. Johannis in patina sibi dari; Sed quis breviter referre potest inconsideratos, temerarios, spurcos & turpes ebriorum sermones, clamores, vociferationes &c, quæ stultorum sunt lætitiæ signa. Vult itaq; Apostolus docere aliam materiam colloquiorum in mutua conversatione, dum visitat alius alium, loquatur necessaria cum proximo. Deinde si loquendum est temporis terendi gratia, aliquid ex sacris in medium proferendum. 2. Requirit Apostolus Psalmos hymnos &c, Si lætari velimus, dum tempus terimus, inquit Apostolus canendi Psalmi, hymni & spirituales cantiones; Hujus exemplum habemus in conventu S. Mariæ, Elizabethæ & Zachariæ Luc. 1. Et si canere non licet sonora voce, in corde canendum Deo, inquit Apostolus 3. Requirit Apostolus gratiarum actionem, ad Deum gratiarum actio & laudes dirigendæ. Gratias esse agendas Deo dicit Apostolus & semper, vtz cum vigilemus in quacunq; occasione, si non ore tamen corde. Gratias dicit Apostolus agendas pro omnibus Dei beneficijs,

ficijs, quæ à Deo nobis exhibita sunt spiritualia & corporalia, temporalia & æterna; Hæc sunt etiam quæ petimus in oratione Dominica. Agamus Deo etiam gratias pro omnibus rebus, non solum secundis sed etiam adversis. Ita David fecit Psal. 116. Calicem Domini accipiam & nomen ejus annuntiabo. In adversis benè sperandum, dextra excelsi omnia mutare potest. Dirigatur gratiarum actio in nomine Domini nostri Jesu Christi ad Deum patrem.

L. C. 1. Optima ratio lætandi traditur ab Apostolo in his verbis: implemini Spiritu Sancto, v. 18. 19. 20. sine omni sumptu sive ad emendandum vinum, sive alias delitias magni prætij, neq; necessaria hic cantorum caterva, sumus ipsimet cantores pro modulo vocis, quem Deus dedit, nisi vox non sit adeo bona vel facilis, sit cantio nostra in corde, qui cantus & gratiarum actio placet Deo, non minus quam præcatio in corde lætens & Deo notissima. Neq; n. Deus præscribit modum orandi certum in necessitate constitutis, sed quicquid divinus spiritus suggerit, pro auxilio & liberatione, ex præsentis periculo & incommodo; Dicit enim: invoca me in die tribulationis, exaudiam te, Nequè etiam præscribit modum gratias a-

gendi Deo, & illum laudandi, sed est contentus eo modo, quo operatur in pijs per suum spiritum. David diversis formis ac modis DEUM laudat.

L. C. 2. In rebus adversis, in morte, in morbis clarissimorum, in amissione bonorum, in quovis etiam miserabili statu, Deo gratiæ agendæ, nam omnia cedunt Deum timentibus in bonum Rom. 8. Ita Job nuncio accepto aliàs satis tristi, de morte liberorum repentina, de amissione ovium, taurorum, camelorum, servorum etiam, ægrè quidem fert hanc cladem, sed mox recipit animum dicens: nudus egressus de utero matris meæ, nudus etiam revertar in terram, Dominus dedit, Dominus abstulit, sit nomen Domini benedictum.

Clementissime Deus pater cœlestis, monemur cautè esse ambulandum & sapientèr, intelligentes quæ sit voluntas Dei, oramus tuam infinitam bonitatem, ut ipse flectas nos & regas spiritu tuo sancto, ut tam salutaribus monitis parere queamus, & in hoc mundo tibi psallamus, & gratias agamus, ut post hanc vitam sine fine tibi laudes dicamus,

per

per Dominum nostrum Jesum Christum, qui tecum & Spiritu S, vivit & regnat in secula seculorum, Amen.

Benedictio & claritas & sapientia & gratiarum actio, & honor & virtus & fortitudo Deo nostro, in secula seculorum Amen. Apocap.

7. 12.

Q U Æ S T I O N E S

I.

An ille verè fit sapiens, qui rerum divinarum & humanarum cognitionem habet? Resp.

Rectè quidem à Philosophis hoc dicitur: Sed hoc in illis requiritur, quod sapientiæ authorem non agnoscunt: dum illa naturæ & suæ industriæ tribuunt, & quod humanas res h. e. honorem & gloriam suam divino honori & gloriæ, adeoq; omnibus divinis anreponunt: Quocirca sapiens Christianus is erit, qui rerum divinarum & humanarum tantum cognitionem, sibi a Deo donatam esse

esse cognoscit, ut quicquid in mundo cadu-
cum & terrenum est, æternis & coelestibus
rebus postponat,

II.

An eodem sensu Paulus 2.
Tim. 3. v. 1. vocat tempora
periculosa, quo hic vocat dies
malos ? R. affir.

Sic quoq; appellantur in scripturis dies
salutis, dies perditionis, dies iræ &c. non
propter tempora, quæ à Deo bona creata
sunt, sed propter ea quæ in temporibus illis,
quibusdam hominibus accidunt. Eadem lo-
quendi forma est à Christo usurpata Matt.

6. v. 34. sufficit suæ diei miseria
vel afflictio.

